

Sisäministeriölle
VN/24628/2023
VN/24628/2023-SM-2

Lausuntopyyntö 30.1.2024

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain sekä kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain sekä kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain 2 §:n muuttamisesta, ja lausuu kunnioittaen seuraavaa.

36 f §. Oleskeluluvan epääminen turvapaikkamenettelyn vuoksi

SAMOK näkee, että **opiskelijoiden oleskelulupien sisällyttämiselle kaistanvaihdon piiriin ei ole riittäviä perusteita**, ja ehdotus on vahvasti ristiriidassa Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartan 2035 vision kanssa. Näemme, että **opiskelu on maahanmuuttajalle erinomainen yhteiskuntaan integroitumista edistävä tekijä, joka parhaillaan johtaa Suomeen jäämiseen ja työllistymiseen**.

Lakiluonnoksen taustoituksessa todetaan, että vuosien 2021-2023 aikana yhteensä 69 henkilöä on saanut opiskelijan oleskeluluvan sen jälkeen, kun he ovat aikaisemmin saaneet päätöksen turvapaikka-asiassa. SAMOK näkee määrän pienenä suhteessa ehdotettuihin lakimuutoksiin. Lisäksi oletus siitä, että Suomeen tullaan hakemaan turvapaikkaa, ja tarkoituksena on ainoastaan päästä maahan töihin tai opiskelemaan, on lähtökohtaisesti jo ongelmallinen.

Suomessa turvapaikkaprosessit ovat usein pitkittyneitä, ja hakija saattaa prosessin aikana ehtiä opiskella jopa useita vuosia. SAMOK näkeekin, että tilanteessa, jossa Suomi väestörakenteellisista syistä tarvitsee ulkomaisia osaajia, on ehdotettu lakimuutos ristiriitainen. Käytännössä kielteisen turvapaikkapäätöksen saanut henkilö joutuisi keskeyttämään opintonsa, vaikka vaaditut edellytykset opiskelijan

oleskeluluvan saamiselle olisivatkin muutoin olemassa ja opinnot edelleen kesken. Näin Suomi menettää kansainvälisiä jo kotiutuneita osaajia, joita maassa tarvitaan, vain siksi, että he ovat tulleet maahan alunperin turvapaikanhakijoina.

36 b §. Oleskeluluvan epääminen Suomessa tapahtuneen moitittavan käyttäytymisen vuoksi

SAMOK näkee **ongelmallisena, että pykälän 1 momentin 1 kohdassa määritellään mikä tahansa (lyhytkin) laiton oleskelu maassa esteeksi mille tahansa oleskeluluvalle tai jatkoluvalle.** Tämä tarkoittaa, että pienetkin tahattomat elämänmuutoksesta tai inhimillisestä virheestä johtuvat katkokset luvassa voivat johtaa siihen, ettei voi saada lupaa Suomesta käsin tai ettei voi saada luvalle jatkoa ilman, että poistuu Suomesta. Muutos lisäisi byrokratiaa kohtuuttomasti.

SAMOK ehdottaakin, että viimeiseen momenttiin lisätään lievennyksenä

esimerkiksi seuraavasti: " Edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetty ei koske tilanteita, joissa oleskeluluvalle oleskellut ulkomaalainen on erehdyksessä tai muistamattomuuttaan jättänyt hakematta uutta oleskelulupaa edellisen oleskeluluvan ollessa vielä voimassa tai tilanteita, joissa oleskelu johtuu hakijasta riippumattomista seikoista tahi on luonteeltaan lyhytaikaista ja vähäistä."

Helsingissä 20.02.2024

Lauri Kujala
Puheenjohtaja

Vellu Taskila
Toiminnanjohtaja

Lisätietoja:

Roosa Veijola
Eurooppapolitiikan ja kansainvälisten asioiden asiantuntija
roosa.veijola@samok.fi
050 389 1012